

Parlamentul României

Senat

HOTĂRÂRE

**cu privire la Documentul comun de consultare al Comisiei Europene și al Înaltului Reprezentant al
UE pentru afaceri externe și politică de securitate -
*Către o nouă politică europeană de vecinătate - JOIN (2015) 6 final***

În temeiul dispozițiilor art. 67, art. 148 alin. (2) și alin. (3) din Constituția României, republicată, și Protocolului (nr.1) anexat Tratatului de la Lisabona, de modificare a Tratatului privind Uniunea Europeană și a Tratatului de instituire a Comunității Europene, ratificat prin Legea nr. 13/2008

Având în vedere Raportul comun al Comisiei pentru Afaceri Europene și al Comisiei pentru politică externă, nr.204//15.05.2015, respectiv nr. XXIV – 54/15.05.2015

Senatul României adoptă prezenta hotărâre:

Art. 1 (1) Senatul salută consultarea amplă „Către o nouă politică europeană de vecinătate” propusă de Comisia Europeană și de Înaltul Reprezentant al Uniunii Europene pentru Afaceri Externe și Politică de Securitate; Salută evaluarea asupra politicii de vecinătate pe care comisarul Johannes Hahn o realizează, consideră că nouă abordare este mai mult decât necesară evaluând experiențele din ultimii 12 ani și exprimă încrederea în rezultatele concrete și mai pragmatice ale acestei consultări și în etapele care urmează.

(2) Susține abordarea strategică a PEV, noua politică va trebui să depășească cadrul conceptual stabilind obiective concrete. Din aceeași perspectivă strategică, Senatul României a susținut ratificarea Acordurilor de Asociere ale Georgiei, Republicii Moldova și Ucrainei, Parlamentul României fiind primul dintre parlamentele statelor membre care a finalizat procesul de ratificare.

(3) Felicită aceste țări pentru eforturile intense depuse și încurajăm parcursul lor european mai departe, pe baza progreselor înregistrate de fiecare, către deschiderea negocierilor de aderare la Uniunea Europeană. Totodată, încurajează eforturile Georgiei, Republicii Moldova și Ucrainei în realizarea reformelor și consolidarea statului de drept care să le permită, pe baza evoluțiilor proprii, calea spre integrarea în Uniunea Europeană.

(4) Remarcă reformele extrem de profunde, extrem de ambițioase cerute Republicii Moldova, Ucrainei și Georgiei prin Acordurile de Asociere, chiar din această etapă de asociere, fără ca aceste țări să aibă măcar statutul de țări candidate. Remarcă faptul că, anterior, unele din aceste reforme au fost făcute de actuale state central europene, când erau deja state candidate, în procesul de negociere. Însă statele membre au cerut reforme intense țărilor din flancul estic, înainte chiar de fi candidate la aderare sau mai mult, chiar înainte de a fi parteneri asociați. Semnalează riscul aplicării unui dublu standard, astfel încât este corect ca pe măsura unor standarde ridicate ale cererii impuse celor trei state să se formuleze o ofertă corespunzătoare. Este necesar ca statele membre și Uniunea Europeană să adopte o atitudine corespunzătoare, de a oferi perspectiva parcursului european; dacă îndeplinesc criteriile, acele țări care au vocație europeană să poată adera, fiind necesare instrumente clare care să le susțină și să le apropie cât mai mult de cauză aderării la UE.

(5) Observă, cu o amplă asumare la nivel parlamentar, că obiectivele strategice ale PEV nu au fost atinse integral, că trebuie reconfigurată după un ciclu de 12 ani de la momentul lansării politicii de vecinătate. În baza multiplelor evoluții care au avut loc, „astăzi” înseamnă, în multe cazuri, mai puțină stabilitate la frontierele Uniunii Europene, înseamnă, pe de altă parte, pentru unii dintre vecini, reformă, progres, înseamnă Acorduri de Asociere, fără însă ca aceste acorduri, din păcate, să aibă ca destinație finală integrarea în Uniunea Europeană, fiind nevoie de un pas înainte către perspectiva europeană; înseamnă totodată, în anumite situații, instabilitate și riscuri de securitate. Mediul la granițele de sud și de est s-a schimbat și ținând cont de interese distincte, pentru că sunt acum interese distincte, este necesară această reconfigurare între flancul sudic și flancul estic.

Reconfigurarea politicii de vecinătate, cu precădere pe dimensiunea estică este și trebuie considerată o prioritate de vârf nu numai de România, ci de toate statele membre și Uniunea Europeană. Mai mult ca oricând, unitatea la nivelul Uniunii Europene este la acest moment esențială.

Reamintim că prin politica de vecinătate, UE oferă o parte din beneficiile pe care le are la dispoziția statelor membre, consolidând astfel stabilitatea, securitatea și bunăstarea în regiune.

Deși politica de vecinătate este diferită de politica de extindere, dincolo de nuanțele pesimiste ale unor state membre sau doar de acelea conceptuale, reverberațiile integrării europene rămân clare și pozitive, acele țări PEV care îndeplinesc criteriile și condiționalitățile stabilite de articolul 49 TUE pot aplica pentru a deveni state membre. UE și-a reconfirmat întotdeauna valorile fundamentale și trebuie evitate standardele duble. Acele țări care fac progrese în implementarea reformelor și urmăresc perspectiva europeană trebuie să primească sprijin substanțial, cu destinația finală a aderării la UE.

PEV ar trebui să fie păstrată? Ar trebui ca atât estul, cât și sudul să fie cuprinse în continuare într-un cadru unic

Susținem cu fermitate stabilirea unui cadru unic pentru politica europeană de vecinătate, cu o abordare integrată, care să evite competiția între grupuri de state membre UE în gestionarea dimensiunii sudice și respectiv a celei estice, o politică integrată comună, cu acele diferențieri de la caz la caz, de la stat la stat, în funcție de evoluția lor, de interesele UE și ale partenerilor sau de vocația europeană pe care o au. În aceeași logică, ne pronunțăm în favoarea structurării PEV – atât în Est (PaE), cât și în Sud - ca un parteneriat real, în cadrul căruia UE respectă și susține aspirațiile și opțiunile statelor partenere.

Salutăm stabilirea unor obiective clare pentru regiuni în cadrul unic al PEV, dar trebuie evitată abordarea comună generală cu statele partenere. În ceea ce privește politica de vecinătate estică, prioritatea este de a recompensa acele state care progresează și care sunt asociate, cărora trebuie să le confirmăm destinația europeană finală, de integrare în Uniunea Europeană. Avem un Tratat, articolul 49 și criteriile obiective, valabile pentru toți în funcție de care statele membre iau deciziile politice legate de lărgirea Uniunii Europene. Dacă avem criterii obiective este corect ca Uniunea Europeană, cu o singură voce, să reconfirme vocația europeană și să spună clar că acele state asociate care îndeplinesc criteriile pot aspira la un moment dat, la integrarea europeană, inclusiv pentru a stimula și a-și susține proiectul de reforme interne care trebuie să continue cel puțin în statele asociate care doresc să devină state membre. Poate nu imediat, dar trebuie să o spunem foarte clar, trebuie să fim consecvenți în Uniunea Europeană cu noi înșine, cu atât mai mult cu cât vorbim de un proces de individualizare a noilor obiective PEV adaptate la cadrul geopolitic actual. În contextul unui echilibru general al celor două dimensiuni PEV - sud și est, subliniem necesitatea unui accent specific pe dimensiunea estică, având în vedere evoluțiile din regiune. O nouă politică de vecinătate poate fi adaptată realităților la granița de est, care să ofere Georgiei, Republicii Moldova și Ucrainei noi perspective către Uniunea Europeană, cu o integrare mai profundă, ca țări candidate, cu o poziție geografică strategică.

Susținem necesitatea consolidării profilului strategic al Politicii Europene de Vecinătate. În același timp, susținem ideea de concentrare a cooperării cu statele partenere PEV cu obiectivele concrete susținute în acest document, în măsură să aducă rezultate vizibile și o valoare adăugată concretă în beneficiul acestor țări.

Este necesar să devenim cu adevărat „Statele Unite ale Europei”, reconfigurarea relațiilor dintre state impunându-se cu privire la toate politicile UE, cu atât mai mult în cazul politicii de vecinătate. Uniunea trebuie să vorbească cu o voce unică, fără state favorabile procesului de integrare și state care își exprimă rezerva, atât timp cât prevederile Tratatului Uniunii Europene sunt îndeplinite și există interese comune atât ale statelor membre, cât și ale partenerilor. Suntem susținătorii pentru „o unitate în diversitate”.

Ce s-ar putea face mai bine pentru a se asigura o coerență sporită între PEV și relațiile UE cu Rusia?

Este necesară o coordonare adecvată între politica de vecinătate și PESC și totodată, o consolidare a cooperării între UE și țările Parteneriatului Estic din punct de vedere al relațiilor cu „vecinii vecinilor săi”. Noua politică de vecinătate trebuie să integreze, corect și realist, situația de securitate din zonă, într-o viziune mult mai ambițioasă și mai articulată din perspectiva securității și apărării. Conflictul din Ucraina, situația din Georgia din 2008 au marcat o anumită segregare a relațiilor UE –Rusia. Securitatea Uniunii și întărirea cooperării cu partenerii de vecinătate se pot realiza printr-o abordare comună, unitară a statelor membre, în coordonarea Înaltului Reprezentant al Uniunii Europene pentru Afaceri Externe și Politică de Securitate. Mai mult ca oricând, o coordonare cu statele care au relații de cooperare sau se găsesc în vecinătatea Eurasiei este necesară nu numai pentru securitatea graniței de est, dar chiar pentru securitatea cetățenilor întregii Europe.

Acceptăm dialogul cu „vecinii vecinilor săi” de la caz la caz. Dar remarcăm că este dreptul suveran al statelor din flancul estic care doresc să se angajeze într-o cooperare aprofundată pentru a deveni state asociate la Uniunea Europeană sau chiar al celor care fac progrese către o integrare în Uniunea Europeană, în funcție de decizia statelor membre, propriile interese și de respectarea articolul 49 din TUE, fără să fie nevoie de alt acord, ci doar pe baza unei analize de la caz la caz.

Deși există o anumită coerență, din perspectiva viitoarei politici de vecinătate trebuie depășită dificultatea generării la nivelul UE și a statelor membre a unei poziții unitare raportate la Rusia. Acest dialog bilateral UE-Rusia se va menține ca obiectiv generic, în funcție de evoluțiile de vecinătate din bazinul Mării Negre, ceea ce va avea un impact semnificativ în arhitectura noii politici de vecinătate estică, dar trebuie acordată atenția corespunzătoare noilor influențe în Eurasia și conflictelor înghețate din regiunea menționată.

Susținem cu fermitate că este necesară o politică de vecinătate mai integrată, care să preia elementele politicii de securitate și care să asigure stabilitatea la granița de Est. Siguranța frontierelor UE este primordială și totodată, un mediu de securitate sigur și stabil permite promovarea valorilor democratice în vecinătate, a statului de drept și dezvoltarea economică în statele partenere. Având în vedere evoluția situației de securitate în Vecinătatea Estică, Uniunea trebuie să aibă o viziune mai ambițioasă și mai bine articulată față de acest spațiu, aspect esențial pentru securitatea și dezvoltarea în regiune. Susținem o puternică concentrare a parteneriatelor pe obiective și interese comune UE-state partenere, cu asumarea acestora de ambele părți.

În contextul geostrategic din regiunea Mării Negre și al Parteneriatului Estic, stabilitatea și securitatea devin esențiale, noua PEV trebuie să reglementeze modalitățile de cooperare și nivelul de angajament al UE în relație cu celelalte organizații internaționale, regionale; tocmai de aceea, este momentul oportun să revalorizăm întreaga politică de vecinătate și toate celelalte politici conexe ei

Reiterăm importanța abordării strategice a noii politici de vecinătate, să urmărească cu mai mult pragmatism obiectivul viitor de reducere a dependenței de energie a statelor membre UE de Rusia și interconectarea cu statele partenere PEV.

Ar trebui UE să exploreze progresiv noi modele de relații pentru a satisface aspirațiile și opțiunile celor care nu consideră acordurile de asociere drept ultima etapă de asociere politică și de integrare economică?

Există posibilitatea de a include în PEV un anumit tip de geometrie variabilă, cu tipuri diferite de relații pentru partenerii care optează pentru niveluri diferite de cooperare?

Cum ar putea o abordare mai cuprinzătoare, cu o implicare mai activă a statelor membre, să confere politicii mai multă greutate? Ar prefera partenerii o asumare comună mai puternică a politicii?

Sunt acordurile de asociere și zonele de liber schimb aprofundate și cuprinzătoare obiectivul potrivit pentru toți sau ar trebui să fie dezvoltate alternative personalizate, care să reflecte interesele și ambițiile diferite ale anumitor parteneri?

Exprimăm acordul pentru principiul flexibilității, al diferențierii relației UE cu statele partenere PEV în raport cu voința politică și progresele efective. Acordurile de Asociere și zonele de liber schimb sunt un real progres pentru partenerii la granița de Est care preiau elemente esențiale ale acquis-ului comunitar și care se bazează pe două componente esențiale: asocierea politică și integrarea pe piața internă. Reiterăm însă poziția strategică a celor trei țări care le poate permite statutul de țări candidate, pe baza meritelor proprii în domeniul reformelor deschiderea negocierilor de aderare la UE. Personalizarea relațiilor partenerilor din vecinătate și UE trebuie să reflecte întocmai interesele și ambițiile diferite ale acestor parteneri, cu atât mai mult cu cât sprijinul financiar pe care aceste state îl obțin ca urmare a semnării acordurilor de asociere urmărește susținerea reformelor pentru crearea statului de drept, integrarea economică, securizarea frontierelor externe, cooperarea interregională și transfrontalieră.

România susține ideea de re-gândire și de flexibilizare a formatului „parteneriatelor” UE – statele PEV și explorarea graduală a unor „noi formate” de cooperare, care ar putea avea în vedere inclusiv ideea de geometrie variabilă în definirea și implementarea acestora, în funcție dimensiunea regională a PEV, ca și de specificul, aspirațiile concrete și nivelul de angajament al partenerilor PEV în relația cu UE; acestea ar fi în măsură să satisfacă aspirațiile și opțiunile acelor state partenere „care nu consideră Acordurile de Asociere și Acordurile de tip „Deep and Comprehensive Free Trade Areas” drept obiectivul final al asocierii politice și integrării lor economice” cu UE.

Avem în vedere, totodată, promovarea susținută, în continuare, a principiilor diferențierii și responsabilizării (ownership) în raporturile UE cu statele partenere PEV, concepte relaționate care induc un pragmatism sporit în cooperarea bilaterală și care reflectă, în același timp, gradul de angajament, voința politică și progresele efective înregistrate de țările PEV pe calea reformelor. Avem în vedere aplicarea principiului diferențierii atât între statele vizate de PEV, cât și între regiuni. Nu putem ignora, în acest proces, faptul că statele aparținând dimensiunii estice a PEV au, din punct de vedere geografic, conform Tratatului UE, o vocație europeană, putând să aspire în timp la mai mult în relația lor cu UE.

Promovăm constant, pe aceleași coordonate fundamentale de sprijin, dezvoltarea politicii europene de vecinătate de o manieră diferențiată care să țină seama într-o măsură mult mai ridicată de aspirațiile fiecăruia dintre parteneri. PEV și dimensiunea sa estică reprezintă un cadru unitar în care Uniunea acționează. Pe de altă parte, punctul final, destinația către care se îndreaptă fiecare dintre parteneri în funcție de ambițiile, de performanța concretă în aplicarea acestor reforme care sunt așteptate din partea lor trebuie dublate de un sprijini pe măsură, autentic din partea UE pentru aceștia și recunoașterea că partenerii din

dimensiunea estică, au conform Tratatului UE o vocație europeană. Este datoria UE și a statelor membre să sprijine Republica Moldova, Georgia și Ucraina în acest sens. Aplicarea prevederilor Acordurilor de Asociere sunt aspecte esențiale, dar nu trebuie să fie obiective finale ale cooperării partenerilor ambițioși în cooperarea cu Uniunea Europeană. Pornim de la angajamentele asumate de Uniune și ne exprimăm

încrederea unui sprijin al partenerilor față de acest reper, în funcție de ceea ce își propune fiecare, cât și de angajamentele asumate de statele cu vocație europeană în sensul sprijinirii reformelor în plan intern.

Mai mult, dacă statele din est și-au asumat curajul implicării în progrese semnificative, este tema pe care statele membre trebuie să o ducă la capăt prin finalizarea ratificării acordurilor de asociere, ca factor care să stimuleze eforturile partenerilor cu vocație europeană pe calea reformelor.

În acest cadrul strategic regional, România și-a asumat în plan extern susținerea Georgiei, Republicii Moldova și Ucrainei în ceea ce privește perspectiva europeană, în primul rând la nivel politic și totodată, cu toată expertiza dobândită pe parcursul drumului nu foarte îndepărtat pe care l-a parcurs către aderarea la Uniunea Europeană. Unitatea forurilor decizionale ale României referitoare la perspectiva europeană a acestor state s-a manifestat la nivelul tuturor eşaloanelor politice și se va sprijini pe o abordare unitară, comună la nivelul Uniunii Europene și a statelor membre.

Susținem intensificarea cooperării parlamentare și o noua abordare la acest nivel care să promoveze perspectiva europeană a Moldovei, Ucrainei și Georgiei, dar și relația în cadrul PEV cu alți parteneri din Est; transferul de expertiză pragmatic și permanent al Parlamentului României pentru Republica Moldova, față de care și-a manifestat constant un puternic interes strategic se realizează în permanență în cadrul Comisiei comune de integrare europeană România - Republica Moldova.

Salutăm completarea actualului instrumentar de cooperare al PEV – asocierea politică și integrarea economică cu instrumente alternative de cooperare.

Salutăm inițiativele de cooperare Inter-Parlamentară între Georgia, Republica Moldova și Ucraina conform Declarației Comune semnate de cele trei țări în perspectiva Summit-ului cu privire la Parteneriatul Estic care va avea loc în luna mai la Riga, având ca subiecte transpunerea acquisului comunitar, cooperarea în domeniul economic și al zonelor de liber schimb, energiei și securității.

Subliniem însă necesitatea unor răspunsuri mai clare pentru parteneri în noua politică de vecinătate, cu oferirea unor perspective clare de liberalizare a vizelor; Acordurile de Asociere semnate cu Georgia, Republica Moldova și Ucraina oferă stabilitate în regiune, însă acest stadiu nu poate rămâne obiectul final al aspirațiilor europene fără perspectiva integrării.

Ar trebui UE să exploreze progresiv noi modele de relații pentru a satisface aspirațiile și opțiunile celor care nu consideră acordurile de asociere drept ultima etapă de asociere politică și de integrare economică?

Ce caută partenerii în PEV? Cum poate PEV răspunde cel mai bine intereselor și aspirațiilor acestora?

Reconfigurarea politicii de vecinătate, cu precădere pe dimensiunea estică este și trebuie considerată o prioritate de vârf pentru România. Unele state sunt extrem de interesate de relația cu Uniunea Europeană din punct de vedere politic și economic, materializate între altele în Acorduri de Asociere, altele sunt interesate de o formă de cooperare cu UE. Trebuie respectat principiul individualizării solicitărilor și recompenselor în funcție de prestația individuală și de interesele exprimate de parteneri. Trebuie consolidat acest principiu și totodată, așa cum chiar documentul de consultare subliniază, trebuie să ne consultăm partenerii în procesul de reconfigurare a noii politici de vecinătate, existând o diferență între unele state din sud și unele state din est.

Nu toate statele din Parteneriatul Estic urmăresc destinația europeană finală, ci doar o anumită formă de cooperare cu UE. Remarcăm necesitatea reconfigurării din această perspectivă a politicii de vecinătate și cu celelalte state din Parteneriatul Estic, într-o formulă adecvată, cu privire la Belarus, Azerbaijan, Armenia.

Cum ar trebui UE să asigure realizarea obiectivului pe termen lung, stabilit la summitul Parteneriatului estic de la Vilnius din 2013, referitor la un spațiu comun mai extins de prosperitate economică, bazat pe normele OMC și pe opțiunile suverane ale statelor, pe întreg teritoriul Europei și dincolo de granițele acesteia?

În contextul evoluțiilor cel puțin preocupante, din ultimul an, din regiunea estică, apreciem că Summit-ul de la Riga va trebui să reconfirme impactul pozitiv real pe care PaE l-a avut asupra partenerilor estici, prin consolidarea rolului și importanței acestuia ca instrument relevant de reformă, modernizare și apropiere de valorile și principiile UE a țărilor partenere din Vecinătatea Estică.

Ne pronunțăm în favoarea asigurării complementarității instrumentelor PEV, cu referire expresă la Parteneriatul Estic cu cele ale altor inițiative regionale, precum Sinergia Mării Negre.

Din această perspectivă, apreciem că Declarația Summit-ului va trebui să reafirme în mod clar angajamentul UE față de Vecinătatea Estică și să ofere o perspectivă de aprofundare, în continuare, a relațiilor lor de cooperare cu UE, în conformitate cu opțiunea pro-europeană clară a statelor partenere cele mai avansate. Republica Moldova este un exemplu în acest sens.

Susținem eforturile statelor membre pentru o dezvoltare economică și socială durabilă, susținem o cooperare intensă între parteneri, UE și statele membre în interes comun și încurajăm cooperarea prin instrumente adaptate, în cadrul programelor de cooperare teritorială europeană: Programul operațional comun România - Republica Moldova 2014 – 2020, Programul operațional comun România - Ucraina 2014 – 2020, Programul operațional comun "Bazinul Mării Negre" 2014 – 2020, Programul Ungaria - Slovacia - România - Ucraina 2014 – 2020.

Analiza rezultatelor programelor de cooperare în perioada 2007-2013 arată că, deși sumele au fost mult inferioare solicitărilor statelor partenere la programe, acestea nefiind instrumente economice puternice, din punct de vedere politic a fost un exercițiu foarte util, obligând statele partenere la dialog, negocieri și implementări de proiecte comune.

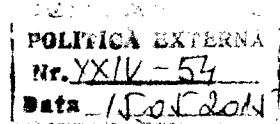
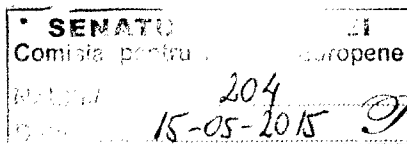
Art. 2 - Prezenta Hotărâre se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I iar punctul de vedere rezultat din prezenta hotărâre se transmite instituțiilor europene.

Această hotărâre a fost adoptată de Senatul României în ședința din 19 mai 2015, în conformitate cu prevederile art. 77¹ din Regulamentul Senatului și ale art.5, lit. f), art. 30, lit. b) din Anexa la Regulamentul Senatului aprobat prin Hotărârea Senatului nr.28/2005, cu modificările și completările ulterioare.

PREȘEDINTELE SENATULUI

Călin POPESCU-TĂRICEANU

București, 19 mai 2015

Parlamentul României Senat

Comisia pentru Afaceri Europene

Comisia pentru Politică Externă

RAPORT COMUN la JOIN 6- Document Comun de Consultare “Către o Nouă Politică Europeană de Vecinătate”

Comisia pentru Afaceri Europene și Comisia pentru politică externă au fost sesizate de Biroul Permanent, în vederea întocmirii unui raport comun la **JOIN 6 (2015) final/2015 – Document Comun de Consultare „Către o Nouă Politică Europeană de Vecinătate”**.

Dezbaterile au avut loc în ședința comisiilor din data de 13 mai în prezența reprezentanților Ministerului Afacerilor Externe, Ministerului Apărării Naționale, Ministerului Dezvoltării și Administrației Publice, Institutului European din România.

Comisia pentru Apărare, Ordine Publică și Siguranță Națională a transmis punct de vedere.

În cadrul Comisiei pentru Afaceri Europene, raportor a fost domnul senator Titus Corlățean.

Obiectivul Documentului de consultare al Comisiei Europene și al Înalțului Reprezentant al Uniunii Europene pentru Afaceri Externe și Politica de Securitate este definirea cadrului pentru o re-examinare a Politicii Europene de Vecinătate.

Procesul lansat pleacă de la o serie de constatări privind situația din vecinătate, care este “mai puțin stabilă decât în urmă cu zece ani”. Noua Politică Europeană de Vecinătate urmărește revizuirea bazelor și acoperirii geografice, cu obiectivul eficientizării ei, subsumată obiectivelor strategice privind promovarea unei arii de stabilitate, securitate și prosperitate comune la frontierele externe ale Uniunii.

Documentul este structurat în 4 secțiuni care tratează: aspecte introductive; „lecții învățate”; edificarea unor parteneriate mai specializate și mai bine adaptate; pași de urmat. Secțiunile II și III includ **chestionare** menite să contureze **posibile opțiuni pentru direcțiile viitoare de dezvoltare** ale Politicii Europene de Vecinătate.

În urma dezbaterii în cadrul ședinței comune, Comisia pentru Afaceri Europene și Comisia pentru Politică Externă propun adoptarea unei opinii cu următoarele elemente de mesaj și răspunsuri la chestionar:

Salutăm consultarea amplă „Către o nouă politică europeană de vecinătate” propusă de Comisia Europeană și de Înalțul Reprezentant al Uniunii Europene pentru Afaceri Externe și Politică de Securitate; Salutăm evaluarea asupra politicii de vecinătate pe care comisarul Johannes Hahn o realizează, considerăm că nouă abordare este mai mult decât necesară evaluând experiențele din ultimii 12 ani și exprimăm încrederea în rezultatele concrete și mai pragmatice ale acestei consultări și în etapele care urmează.

Susținem **abordarea strategică** a PEV, noua politică va trebui să depășească cadrul conceptual stabilind obiective concrete. Din aceeași perspectivă strategică, **Senatul României a susținut ratificarea**

Acordurilor de Asociere ale Georgiei, Republicii Moldova și Ucrainei, Parlamentul României fiind primul dintre parlamentele statelor membre care a finalizat procesul de ratificare.

Felicităm aceste țări pentru eforturile intense depuse și încurajăm parcursul lor european mai departe, pe baza progreselor înregistrate de fiecare, către deschiderea negocierilor de aderare la Uniunea Europeană. Totodată, încurajăm eforturile Georgiei, Republicii Moldova și Ucrainei în realizarea reformelor și consolidarea statului de drept care să le permită, pe baza evoluțiilor proprii, calea spre integrarea în Uniunea Europeană.

Remarcăm reformele extrem de profunde, extrem de ambițioase cerute Republicii Moldova, Ucrainei și Georgiei prin Acordurile de Asociere, chiar din această etapă de asociere, fără ca aceste țări să aibă măcar statutul de țări candidate. Remarcăm că anterior, unele din aceste reforme au fost făcute de actuale state central europene, când erau deja state candidate, în procesul de negociere. Însă statele membre au cerut reforme intense țărilor din flancul estic, înainte chiar de fi candidate la aderare sau mai mult, chiar înainte de a fi parteneri asociați. Semnalăm riscul aplicării unui dublu standard, astfel încât este corect ca pe măsura unor standarde ridicate ale cererii impuse celor trei state să și formulăm o ofertă corespunzătoare. Este necesar ca statele membre și Uniunea Europeană să adopte o atitudine corespunzătoare, de a oferi perspectiva parcursului european; dacă îndeplinesc criteriile, acele țări care au vocație europeană să poată adera, fiind necesare instrumente clare care să le susțină și să le apropie cât mai mult de cauză aderării la UE.

Observăm, cu o amplă asumare la nivel parlamentar, că obiectivele strategice ale PEV nu au fost atinse integral, că trebuie reconfigurată după un ciclu de 12 ani de la momentul lansării politicii de vecinătate. În baza multiplelor evoluții care au avut loc, „astăzi” înseamnă, în multe cazuri, mai puțină stabilitate la frontierele Uniunii Europene, înseamnă, pe de altă parte pentru unii dintre vecini reformă, progres, înseamnă Acorduri de Asociere fără însă ca aceste acorduri, din păcate, să aibă ca destinație finală integrarea în Uniune Europeană, fiind nevoie de un pas înainte către perspectiva europeană; înseamnă totodată, în anumite situații, instabilitate și riscuri de securitate. Mediul la granițele de sud și de est s-a schimbat și ținând cont de interese distincte, pentru că sunt acum interese distincte, este necesară această reconfigurare între flancul sudic și flancul estic.

Reconfigurarea politicii de vecinătate, cu precădere pe dimensiunea estică este și trebuie considerată o prioritate de vârf nu numai de România, ci de toate statele membre și Uniunea Europeană. Mai mult ca oricând, unitatea la nivelul Uniunii Europene este la acest moment esențială.

Reamintim că prin politica de vecinătate, UE oferă o parte din beneficiile pe care le are la dispoziția statelor membre, consolidând astfel stabilitatea, securitatea și bunăstarea în regiune.

Deși politica de vecinătate este diferită de politica de extindere, dincolo de nuanțele pesimiste ale unor state membre sau doar de acelea conceptuale, reverberațiile integrării europene rămân clare și pozitive, acele țări PEV care îndeplinesc criteriile și condiționalitățile stabilite de articolul 49 TUE pot aplica pentru a deveni state membre. UE și-a reconfirmat întotdeauna valorile fundamentale și trebuie evitate standardele duble. Acele țări care fac progrese în implementarea reformelor și urmăresc perspectiva europeană trebuie să primească sprijin substanțial, cu destinația finală a aderării la UE.

PEV ar trebui să fie păstrată? Ar trebui ca atât estul, cât și sudul să fie cuprinse în continuare într-un cadru unic?

- **Susținem cu fermitate stabilirea unui cadru unic pentru politica europeană de vecinătate, cu o abordare integrată, care să evite competiția între grupuri de state membre UE în gestionarea dimensiunii sudice și respectiv a celei estice, o politică integrată comună, cu acele diferențieri de la caz la caz, de la stat la stat, în funcție de evoluția lor, de interesele UE și ale partenerilor sau de vocația europeană pe care o au. În aceeași logică, ne pronunțăm în favoarea structurării PEV – atât în Est (PaE), cât și în Sud - ca un parteneriat real, în cadrul căruia UE respectă și susține aspirațiile și opțiunile statelor partenere.**
- **Salutăm stabilirea unor obiective clare pentru regiuni în cadrul unic al PEV, dar trebuie evitată abordarea comună generală cu statele partenere. În ceea ce privește politica de vecinătate estică, prioritatea este de a recompensa acele state care progresează și care sunt asociate, cărora trebuie să le confirmăm destinația europeană finală, de integrare în Uniunea Europeană. Avem un Tratat, articolul 49 și criteriile obiective, valabile pentru toți în funcție de care statele membre iau deciziile politice legate de lărgirea Uniunii Europene. Dacă avem criterii obiective este corect ca Uniunea Europeană, cu o singură voce, să reconfirme vocația europeană și să spună clar că acele state asociate care îndeplinesc criteriile pot aspira la un moment dat, la integrarea europeană, inclusiv pentru a stimula și a-și susține proiectul de reforme interne care trebuie să continue cel puțin în statele asociate care doresc să devină state membre. Poate nu imediat, dar trebuie să o spunem foarte clar, trebuie să fim consecvenți în Uniunea Europeană cu noi înșine, cu atât mai mult cu cât vorbim de un proces de individualizare a noilor obiective PEV adaptate la cadrul geopolitic actual. În contextul unui echilibru general al celor două dimensiuni PEV - sud și est, subliniem necesitatea unui accent specific pe dimensiunea estică, având în vedere evoluțiile din regiune. O nouă politică de vecinătate poate fi adaptată realităților la granița de est, care să ofere Georgiei, Republicii Moldova și Ucrainei noi perspective către Uniunea Europeană, cu o integrare mai profundă, ca țări candidate, cu o poziție geografică strategică.**
- **Susținem necesitatea consolidării profilului strategic al Politicii Europene de Vecinătate. În același timp, susținem ideea de concentrare a cooperării cu statele partenere PEV cu obiectivele concrete susținute în acest document, în măsură să aducă rezultate vizibile și o valoare adăugată concretă în beneficiul acestor țări.**
- **Este necesar să devenim cu adevărat „Statele Unite ale Europei”, reconfigurarea relațiilor dintre state impunându-se cu privire la toate politicile UE, cu atât mai mult în cazul politicii de vecinătate. Uniunea trebuie să vorbească cu o voce unică, fără state favorabile procesului de integrare și state care își exprimă rezerva, atât timp cât prevederile Tratatului Uniunii Europene sunt îndeplinite și există interese comune atât ale statelor membre, cât și ale partenerilor. Suntem susținătorii pentru „o unitate în diversitate”.**

Ce s-ar putea face mai bine pentru a se asigura o coerență sporită între PEV și relațiile UE cu Rusia?

- **Este necesară o coordonare adecvată între politica de vecinătate și PESC și totodată, o consolidare a cooperării între UE și țările Parteneriatului Estic din punct de vedere al relațiilor cu „vecinii vecinilor săi”. Noua politică de vecinătate trebuie să integreze, corect și realist, situația de securitate din zonă, într-o viziune mult mai ambițioasă și mai articulată din perspectiva securității și apărării. Conflictul din Ucraina, situația din Georgia din 2008 au marcat o anumită segregare a relațiilor UE –Rusia. Securitatea Uniunii și întărirea cooperării cu partenerii de vecinătate se pot realiza printr-o abordare comună, unitară a statelor membre, în coordonarea Înalțului Reprezentant al Uniunii Europene pentru Afaceri Externe și Politică de Securitate. Mai mult ca oricând, o coordonare cu statele care au relații de cooperare sau se**

gădesc în vecinătatea Eurasiei este necesară nu numai pentru securitatea graniței de est, dar chiar pentru securitatea cetățenilor întregii Europe.

- Acceptăm dialogul cu „vecinii vecinilor săi” de la caz la caz. Dar remarcăm că este dreptul suveran al statelor din flancul estic care doresc să se angajeze într-o cooperare aprofundată pentru a deveni state asociate la Uniunea Europeană sau chiar al celor care fac progrese către o integrare în Uniunea Europeană, în funcție de decizia statelor membre, propriile interese și de respectarea articolului 49 din TUE, fără să fie nevoie de alt acord, ci doar pe baza unei analize de la caz la caz.
- Deși există o anumită coerență, din perspectiva viitoarei politici de vecinătate trebuie depășită dificultatea generării la nivelul UE și a statelor membre a unei poziții unitare raportate la Rusia. Acest dialog bilateral UE-Rusia se va menține ca obiectiv generic, în funcție de evoluțiile de vecinătate din bazinul Mării Negre, ceea ce va avea un impact semnificativ în arhitectura noii politici de vecinătate estică, dar trebuie acordată atenția corespunzătoare noilor influențe în Eurasia și conflictelor înghețate din regiunea menționată.
- Susținem cu fermitate că este necesară o politică de vecinătate mai integrată, care să preia elementele politicii de securitate și care să asigure stabilitatea la granița de Est. Siguranța frontierelor UE este primordială și totodată, un mediu de securitate sigur și stabil permite promovarea valorilor democratice în vecinătate, a statului de drept și dezvoltarea economică în statele partenere. Având în vedere evoluția situației de securitate în Vecinătatea Estică, Uniunea trebuie să aibă o viziune mai ambițioasă și mai bine articulată față de acest spațiu, aspect esențial pentru securitatea și dezvoltarea în regiune. **Susținem o puternică concentrare a parteneriatelor pe obiective și interese comune UE-state partenere, cu asumarea acestora de ambele părți.**
- În contextul geostrategic din regiunea Mării Negre și al Parteneriatului Estic, stabilitatea și securitatea devin esențiale, noua PEV trebuie să reglementeze modalitățile de cooperare și nivelul de angajament al UE în relație cu celelalte organizații internaționale, regionale; tocmai de aceea, este momentul oportun să revalorizăm întreaga politică de vecinătate și toate celelalte politici conexe ei
- **Reiterăm importanța abordării strategice a noii politici de vecinătate, să urmărească cu mai mult pragmatism obiectivul viitor de reducere a dependenței de energie a statelor membre UE de Rusia și interconectarea cu statele partenere PEV.**

Ar trebui UE să exploreze progresiv noi modele de relații pentru a satisface aspirațiile și opțiunile celor care nu consideră acordurile de asociere drept ultima etapă de asociere politică și de integrare economică?

Există posibilitatea de a include în PEV un anumit tip de geometrie variabilă, cu tipuri diferite de relații pentru partenerii care optează pentru niveluri diferite de cooperare?

Cum ar putea o abordare mai cuprinzătoare, cu o implicare mai activă a statelor membre, să confere politicii mai multă greutate? Ar prefera partenerii o asumare comună mai puternică a politicii?

Sunt acordurile de asociere și zonele de liber schimb aprofundate și cuprinzătoare obiectivul potrivit pentru toți sau ar trebui să fie dezvoltate alternative personalizate, care să reflecte interesele și ambițiile diferite ale anumitor parteneri?

- **Exprimăm acordul pentru principiul flexibilității, al diferențierii relației UE cu statele partenere PEV în raport cu voința politică și progresele efective. Acordurile de Asociere și zonele de liber**

schimb sunt un real progres pentru partenerii la granița de Est care preiau elemente esențiale ale acquis-ului comunitar și care se bazează pe două componente esențiale: asocierea politică și integrarea pe piața internă. Reiterăm însă poziția strategică a celor trei țări care le poate permite statutul de țări candidate, pe baza meritelor proprii în domeniul reformelor deschiderea negocierilor de aderare la UE. Personalizarea relațiilor partenerilor din vecinătate și UE trebuie să reflecte întocmai interesele și ambițiile diferite ale acestor parteneri, cu atât mai mult cu cât sprijinul financiar pe care aceste state îl obțin ca urmare a semnării acordurilor de asociere urmărește susținerea reformelor pentru crearea statutului de drept, integrarea economică, securizarea frontierelor externe, cooperarea interregională și transfrontalieră.

- România susține ideea de **re-gândire și de flexibilizare a formatului „parteneriatelor” UE – statele PEV și explorarea graduală a unor „noi formate” de cooperare**, care ar putea avea în vedere inclusiv **ideea de geometrie variabilă în definirea și implementarea acestora**, în funcție dimensiunea regională a PEV, ca și de **specificul, aspirațiile concrete și nivelul de angajament** al partenerilor PEV în relația cu UE; acestea ar fi în măsură să satisfacă aspirațiile și opțiunile acelor state partenere „care nu consideră Acordurile de Asociere și Acordurile de tip „Deep and Comprehensive Free Trade Areas” drept obiectivul final al asocierii politice și integrării lor economice” cu UE.
- Avem în vedere, totodată, **promovarea susținută, în continuare, a principiilor diferențierii și responsabilizării (ownership)** în raporturile UE cu statele partenere PEV, concepte relaționate care induc un pragmatism sporit în cooperarea bilaterală și care reflectă, în același timp, gradul de angajament, voința politică și progresele efective înregistrate de țările PEV pe calea reformelor. Avem în vedere aplicarea principiului diferențierii atât între statele vizate de PEV, cât și între regiuni. Nu putem ignora, în acest proces, faptul că statele aparținând dimensiunii estice a PEV au, din punct de vedere geografic, conform Tratatului UE, o vocație europeană, putând să aspire în timp la mai mult în relația lor cu UE.
- **Promovăm constant, pe aceleași coordonate fundamentale de sprijin, dezvoltarea politiciei europene de vecinătate de o manieră diferențiată care să țină seama într-o măsură mult mai ridicată de aspirațiile fiecăruia dintre parteneri.** PEV și dimensiunea sa estică reprezintă un cadru unitar în care Uniunea acționează. Pe de altă parte, punctul final, destinația către care se îndreaptă fiecare dintre parteneri în funcție de ambițiile, de performanța concretă în aplicarea acestor reforme care sunt așteptate din partea lor trebuie dublate de un sprijin pe măsură, autentic din partea UE pentru aceștia și recunoașterea că partenerii din dimensiunea estică, au conform Tratatului UE o vocație europeană. Este datoria UE și a statelor membre să sprijine Republica Moldova, Georgia și Ucraina în acest sens. Aplicarea prevederilor Acordurilor de Asociere sunt aspecte esențiale, dar nu trebuie să fie obiective finale ale cooperării partenerilor ambițioși în cooperarea cu Uniunea Europeană. Pornim de la angajamentele asumate de Uniune și ne exprimăm încrederea unui sprijin al partenerilor față de acest reper, în funcție de ceea ce își propune fiecare, cât și de angajamentele asumate de statele cu vocație europeană în sensul sprijinirii reformelor în plan intern.
- Mai mult, dacă statele din est și-au asumat curajul implicării în progrese semnificative, este tema pe care statele membre trebuie să o ducă la capăt **prin finalizarea ratificării acordurilor de asociere**, ca factor care să stimuleze eforturile partenerilor cu vocație europeană pe calea reformelor.
- **În acest cadrul strategic regional, România și-a asumat în plan extern susținerea Georgiei, Republicii Moldova și Ucrainei în ceea ce privește perspectiva europeană**, în primul rând la nivel politic și totodată, cu toată expertiza dobândită pe parcursul drumului nu foarte îndepărtat pe care l-a parcurs către aderarea la Uniunea Europeană. Unitatea forurilor decizionale ale României referitoare la perspectiva europeană a acestor state s-a manifestat la nivelul tuturor eșaloanelor politice și se va sprijini pe o abordare unitară, comună la nivelul Uniunii Europene și a statelor membre.

- **Susținem intensificarea cooperării parlamentare și o noua abordare la acest nivel care să promoveze perspectiva europeană a Moldovei, Ucrainei și Georgiei, dar și relația în cadrul PEV cu alți parteneri din Est; transferul de expertiză pragmatic și permanent al Parlamentului României pentru Republica Moldova, față de care și-a manifestat constant un puternic interes strategic se realizează în permanență în cadrul Comisiei comune de integrare europeană România - Republica Moldova.**
- **Salutăm completarea actualului instrumentar de cooperare al PEV – asocierea politică și integrarea economică cu instrumente alternative de cooperare.**
- **Salutăm inițiativele de cooperare Inter-Parlamentară între Georgia, Republica Moldova și Ucraina conform Declarației Comune semnate de cele trei țări în perspectiva Summit-ului cu privire la Parteneriatul Estic care va avea loc în luna mai la Riga, având ca subiecte transpunerea acquisului comunitar, cooperarea în domeniul economic și al zonelor de liber schimb, energiei și securității.**
- **Subliniem însă necesitatea unor răspunsuri mai clare pentru parteneri în noua politică de vecinătate, cu oferirea unor perspective clare de liberalizare a vizelor; Acordurile de Asociere semnate cu Georgia, Republica Moldova și Ucraina oferă stabilitate în regiune, însă acest stadiu nu poate rămâne obiectul final al aspirațiilor europene fără perspectiva integrării.**

Ar trebui UE să exploreze progresiv noi modele de relații pentru a satisface aspirațiile și opțiunile celor care nu consideră acordurile de asociere drept ultima etapă de asociere politică și de integrare economică?

Ce caută partenerii în PEV? Cum poate PEV răspunde cel mai bine intereselor și aspirațiilor acestora?

- **Reconfigurarea politicii de vecinătate, cu precădere pe dimensiunea estică este și trebuie considerată o prioritate de vârf pentru România. Unele state sunt extrem de interesate de relația cu Uniunea Europeană din punct de vedere politic și economic, materializate între altele în Acorduri de Asociere, altele sunt interesate de o formă de cooperare cu UE. Trebuie respectat principiul individualizării solicitărilor și recompenselor în funcție de prestația individuală și de interesele exprimate de parteneri. Trebuie consolidat acest principiu și totodată, așa cum chiar documentul de consultare subliniază, trebuie să ne consultăm partenerii în procesul de reconfigurare a noii politici de vecinătate, existând o diferență între unele state din sud și unele state din est.**
- **Nu toate statele din Parteneriatul Estic urmăresc destinația europeană finală, ci doar o anumită formă de cooperare cu UE. Remarcăm necesitatea reconfigurării din această perspectivă a politicii de vecinătate și cu celelalte state din Parteneriatul Estic, într-o formulă adecvată, cu privire la Belarus, Azerbaijan, Armenia.**

Cum ar trebui UE să asigure realizarea obiectivului pe termen lung, stabilit la summitul Parteneriatului estic de la Vilnius din 2013, referitor la un spațiu comun mai extins de prosperitate economică, bazat pe normele OMC și pe opțiunile suverane ale statelor, pe întreg teritoriul Europei și dincolo de granițele acesteia?

- **În contextul evoluțiilor cel puțin preocupante, din ultimul an, din regiunea estică, apreciem că Summit-ul de la Riga va trebui să reconfirme impactul pozitiv real pe care PaE l-a avut asupra partenerilor estici, prin consolidarea rolului și importanței acestuia ca instrument relevant de**

reformă, modernizare și apropiere de valorile și principiile UE a țărilor partenere din Vecinătatea Estică.

- Ne pronunțăm în favoarea asigurării complementarității instrumentelor PEV, cu referire expresă la **Parteneriatul Estic** cu cele ale altor inițiative regionale, precum **Sinergia Mării Negre**.
- Din această perspectivă, apreciem că **Declarația Summit-ului** va trebui să reafirme în mod clar angajamentul UE față de **Vecinătatea Estică** și să ofere o perspectivă de aprofundare, în continuare, a relațiilor lor de cooperare cu UE, în conformitate cu opțiunea pro-europeană clară a statelor partenere cele mai avansate. Republica Moldova este un exemplu în acest sens.
- Susținem eforturile statelor membre pentru o dezvoltare economică și socială durabilă, susținem o cooperare intensă între parteneri, UE și statele membre în interes comun și încurajăm cooperarea prin instrumente adaptate, în cadrul programelor de cooperare teritorială europeană: Programul operațional comun România - Republica Moldova 2014 – 2020, Programul operațional comun România - Ucraina 2014 – 2020, Programul operațional comun "Bazinul Mării Negre" 2014 – 2020, Programul Ungaria - Slovacia - România - Ucraina 2014 – 2020.
- Analiza rezultatelor programelor de cooperare în perioada 2007-2013 arată că, deși sumele au fost mult inferioare solicitărilor statelor partenere la programe, acestea nefiind instrumente economice puternice, din punct de vedere politic a fost un exercițiu foarte util, obligând statele partenere la dialog, negocieri și implementări de proiecte comune.

În urma dezbaterii, membrii comisiilor au hotărât, cu unanimitate de voturi, formularea unei opinii la **JOIN 6 (2015) final/2015 – Document Comun de Consultare „Către o Nouă Politică Europeană de Vecinătate”**, în concordanță cu evaluările membrilor, incluse în prezentul raport. Comisia pentru Afaceri Europene și Comisia pentru Politică Externă supun spre dezbateră și adoptarea plenului hotărârea de adoptare a opiniei care va fi transmisă instituțiilor europene, conform Protocolului (nr.1) anexat Tratatului de la Lisabona, de modificare a Tratatului privind Uniunea Europeană și a Tratatului de instituire a Comunităților Europene, semnat la Lisabona la 13 decembrie 2007, ratificat prin Legea 13/2008.

Senator Anca Daniela BOAGIU

Președinte al Comisiei pentru Afaceri Europene

Senator Petru FILIP

Președinte al Comisiei pentru Politică Externă

